



De kracht van ons creatief vermogen

Kijken naar creativiteit indeling van Mel Rhodes

1. Creatieve personen
2. Creatief proces
3. Creatieve omgeving
4. Creatief product

Creatief vermogen

Mel Rhodes de 4 P's: person, process, product, press

1. creatief waarom
2. creatief zijn
3. creatief denken
4. creatief doen
5. creatief product

Creatief Vermogen

- ✓ Hoofd
- ✓ Hart
- ✓ Handen



1. Creativiteit waarom?

21 eeuwse vaardigheden

creativiteit

kritisch denken

probleemoplossende vaardigheden

samenwerking

communicatie

ICT-gebruik

sociaal en/of cultureel bewustzijn (inclusief burgerschap)

productiviteit.

Heb je creativiteit nodig voor alle 21 eeuwse vaardigheden?

1. Creativiteit Waarom?

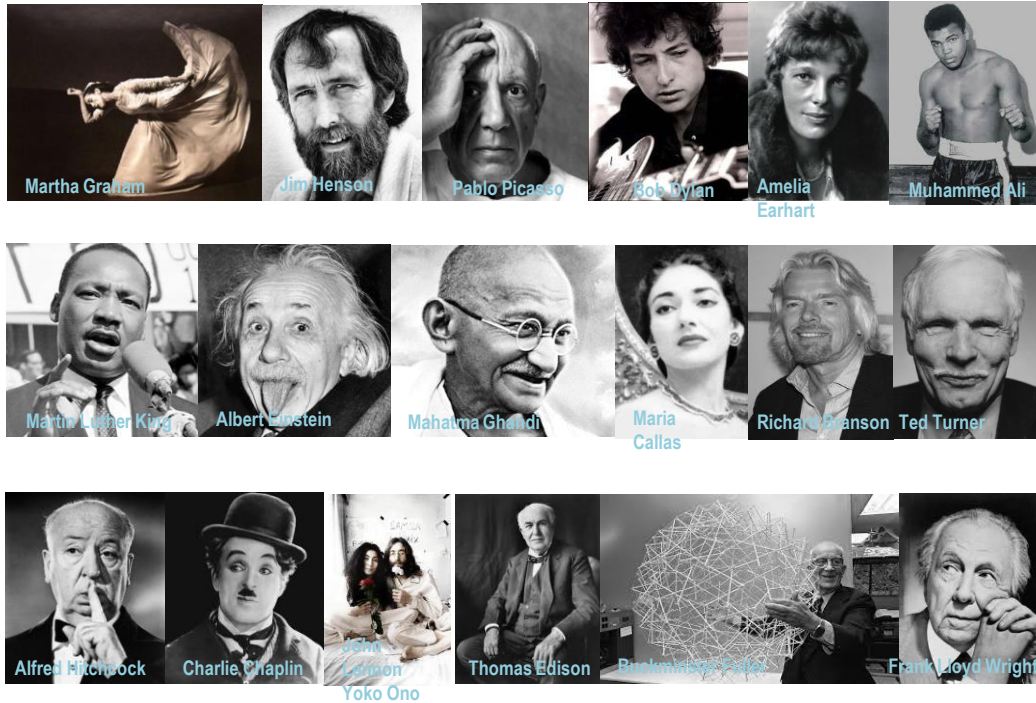
<http://www.slo.nl/downloads/2011/toekomst-telt.pdf/>

KSAVE model	Knowledge	Skills	Attitudes, Values, Ethics
<p>Ways of Thinking</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Creativity and innovation 2. Critical thinking, problem solving, decision making 3. Learning to learn, Metacognition <p>Ways of Working</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Communication 5. Collaboration (teamwork) <p>Tools for Working</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Information literacy 7. ICT literacy <p>Living in the World</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Citizenship – local and global 9. Life and career 10. Personal & social responsibility - including cultural awareness and competence 			



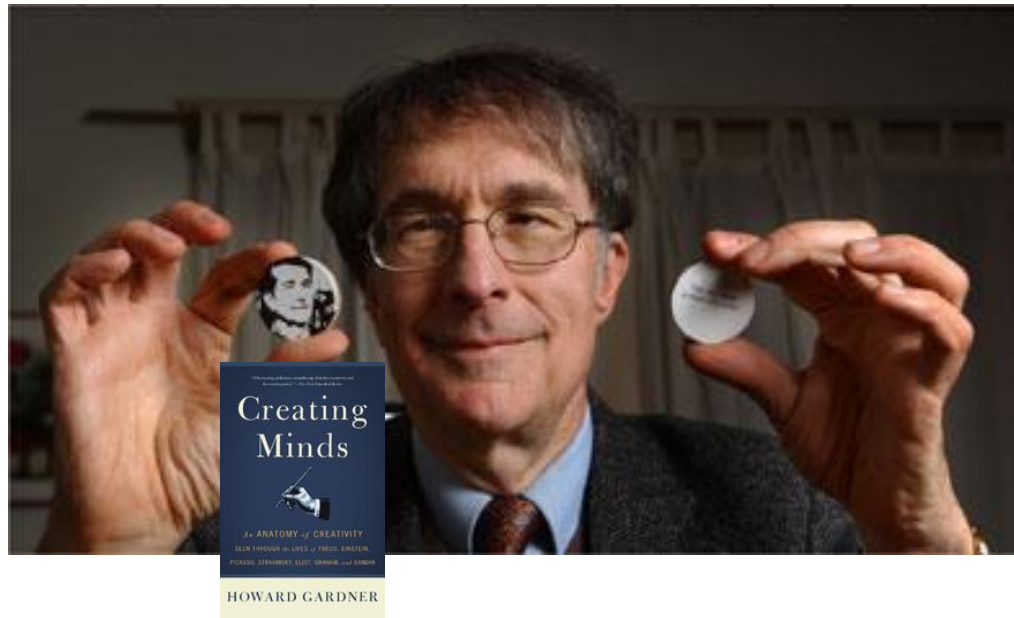
2. Creatief zijn

Kenmerken van creatieve personen



2. Creatief zijn

*Kenmerken van creatieve personen volgens Howard Gardner
Creating Minds van Howard Gardner*



2. Creatief zijn

*Kenmerken van creatieve personen volgens
Creating Minds van Howard Gardner*

- ✓ onafhankelijk
- ✓ nieuwsgierig
- ✓ intrinsiek gemotiveerd
- ✓ stellen vragen bij het probleem
- ✓ hebben verschillende manieren van oplossen
- ✓ zijn aangetrokken tot complexiteit
- ✓ zoeken naar de eenvoud van de oplossing
- ✓ zijn intelligent (tot op zeker hoogte)
- ✓ hebben specifieke begaafdheden (9 intelligenties)
- ✓ hebben interactie met: de mentor en de leermeester/geestverwanten

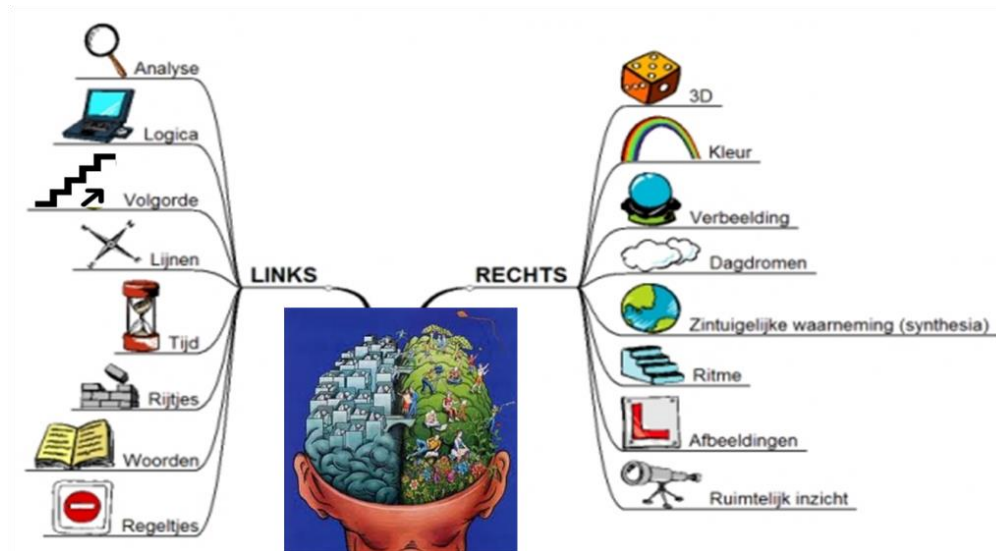
2. Creatief zijn

*Volgens Mihaly: gebruik een dubbel spectrum
Mihaly Csikszentmihalyi*

- ✓ energiek & rustig / stil
- ✓ slim & naïef
- ✓ speels & gedisciplineerd
- ✓ fantasierijk & realistisch
- ✓ extravert & introvert
- ✓ trots & bescheiden
- ✓ mannelijk & vrouwelijk
- ✓ onconventioneel & traditioneel
- ✓ vreugde & leed
- ✓ betrokken & objectief



2. Creatief denken: *gebruik de rechter hersenhelft*



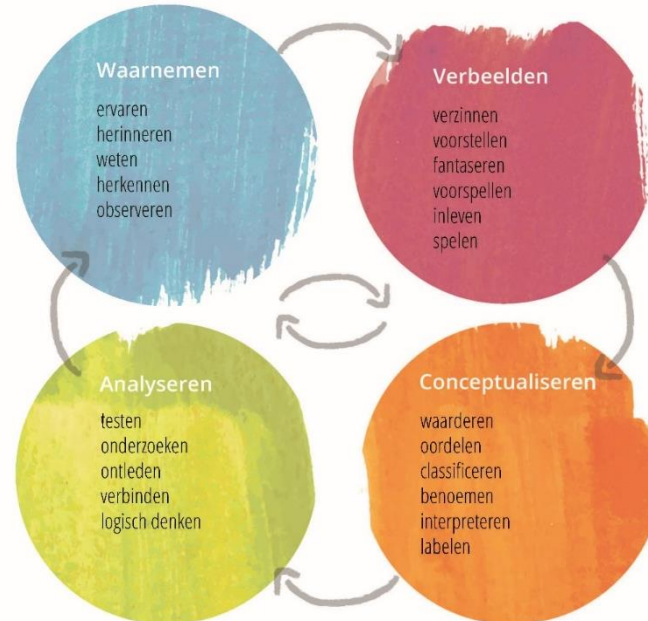
3. Creatief denken

volgens Mark Mieras

- ✓ de linker- en rechter hersenhelft werken samen
- ✓ er is een wisselwerking tussen enerzijds controle, structuur en doelgerichtheid en anderzijds loslaten en experimenteren
- ✓ er is aandacht voor zowel divergent als convergent denken
- ✓ “aandachtig niet je best doen en aandachtig loslaten”

3. Creatief denken

volgens prof. Barend van Heusden
Vier cognitieve basisvaardigheden



3. Creatief denken

Ontwikkeling cognitieve basisvaardigheden



3. Creatief denken

Welke cognitieve basisvaardigheden zetten deze kinderen in?



3. Creatie denken

Doe het zelf - *De Knopendoos*

Opdracht 1: even losmaken

- ✓ welke herinneringen heb je aan de knopendoos?
- ✓ hoe kan je de knopen sorteren?
- ✓ kies een knoop bij een Sprookjesfiguur, vertel het verhaal erbij
- ✓ neem een vreemde knoop erbij, wat gebeurt er nu?



3. Creatief denken

Associëren, verbeelden en divergeren

Associatie:

- ✓ als de ene gedachte de andere meebrengt: “dit doet me denken aan”
- ✓ is het vermogen om gedachtesprongen te maken
- ✓ hoe meer kennis je hebt, hoe meer materie om combinaties te maken
- ✓ het associatief vermogen is de kern van creatief vermogen

3. Creatief denken door: volgens David van der Kooij

- **Creatief waar te nemen**
- **Te verbeelden**
- **Oordeel uit te stellen**
- **Overeenkomsten te zoeken**
- **Flexibel te associëren**
- **Alternatieven te bedenken**

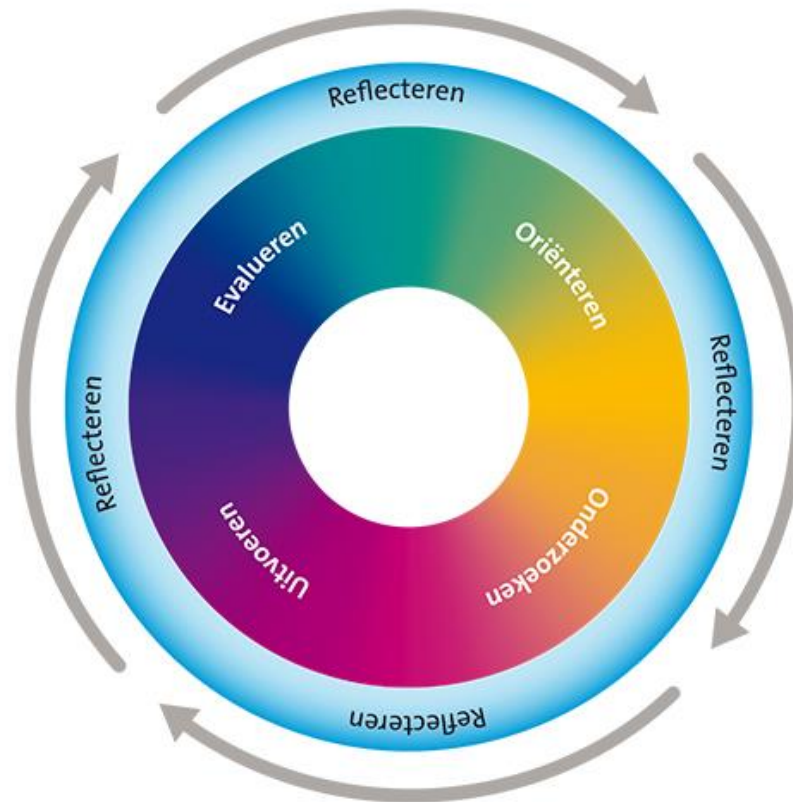
4. Creatief doen

Didactisch model – Het creatief proces

	Oriënteren	Onderzoeken	Uitvoeren	Evaluëren
Wat?	<ul style="list-style-type: none"> introduceren aansluiten inspireren prikkelen waarnemen 	<ul style="list-style-type: none"> experimenteren filosoferen improviseren vragen stellen divergeren 	<ul style="list-style-type: none"> kiezen selecteren samenvoegen ordenen analyseren 	<ul style="list-style-type: none"> presenteren reflecteren evalueren beoordelen
Hoe?	<ul style="list-style-type: none"> verbazen vervreemden ervaringen gebruiken vragen oproepen waarnemen 	<ul style="list-style-type: none"> vakspecifieke werkvormen associëren transformeren analogieën gebruiken 	<ul style="list-style-type: none"> vormgeven realiseren produceren conceptualiseren 	<ul style="list-style-type: none"> vragen over: product kennis vaardigheden houding
Resultaat	<ul style="list-style-type: none"> probleemstelling opdracht afbakening regels 	<ul style="list-style-type: none"> ideeën mogelijke antwoorden mogelijkheden kansen 	<ul style="list-style-type: none"> oplossingen product verandering concept 	<ul style="list-style-type: none"> kennis mening inzicht oordeel
Let op!	<ul style="list-style-type: none"> voel je je verbonden? 	<ul style="list-style-type: none"> oordeel uitstellen! 	<ul style="list-style-type: none"> durf te kiezen! 	<ul style="list-style-type: none"> presenteer en leer!

4. Creatief doen

Het creatief proces/SLO Leerplankader



4. Creatief doen

Vallen en opstaan

- ✓ het creatief proces is een proces van vallen en opstaan
- ✓ Stel je oordeel over jezelf en de ander uit
- ✓ het creatief proces verloopt niet altijd lineair maar concentrisch
- ✓ het proces vraagt om:

doorzettingsvermogen

flexibiliteit

zelfvertrouwen

durf

geduld

omgaan met frustratie en onzekerheid

4. Creatief doen: opdracht

schrijf een gedicht

Opdracht:

- ✓ Inspiratie
- ✓ associëren, verbeelden en divergeren
- ✓ samenstellen
- ✓ presenteren



4. Creatieve doen; Tips and Tricks: Mark Mieras



- Sta open voor ongewone vragen en antwoorden
- Geef ruimte aan de fantasie en spel
- Scheep een veilige omgeving voor ingevingen en experimenten
- Geef kinderen de ruimte om hun eigen weg te zoeken
- Waardeer originaliteit en oorspronkelijkheid
- Vraag om meer ideeën dan eentje

4. Creatief doen;

Tips and Tricks: Ken Robinson

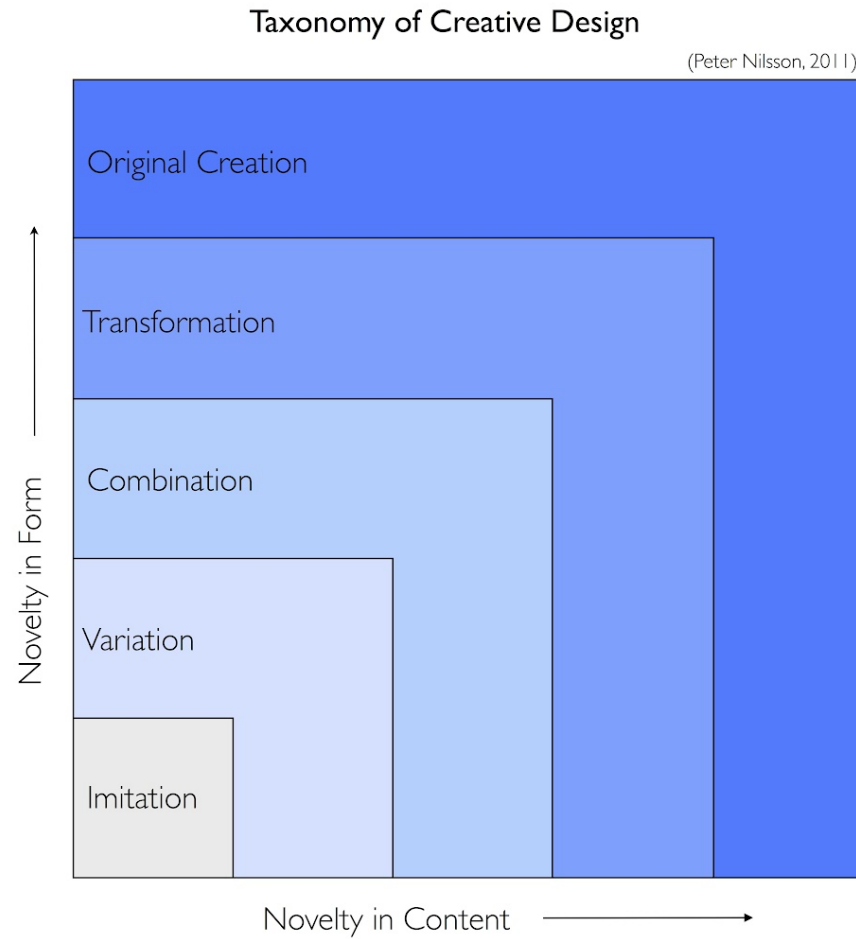
- **Identificeren:** door eigen passie van het vak leerlingen inspireren tot het hoogst mogelijke niveau.
- **Aanmoedigen:** Ze leren leerlingen zelfverzekerde en onafhankelijke leerlingen te worden.
- **Ontwikkelen:** Ze stellen leerlingen in staat om te experimenteren, te onderzoeken, vragen te stellen en origineel na te denken.

5. Creatief product/reflecteren

✓Wat is een creatief product?

- Afhankelijk van de cultuur waarin deze geproduceerd is.
- Niet het artefact is interessant, maar wat het ons (nog) zegt.
- De context waarin deze gemaakt is
- De relatie tot andere creatieve producten
- De relatie tot de maker

5. Creatief product/reflecteren



6. Creatief product/reflecteren

Visual Thinking Strategie

- Wat gebeurt hier?
 - *beschrijven*
 - *betekenis zoeken*
- Waaraan zie je dat?
 - *onderbouwen*
- Wat valt er nog meer te ontdekken?
 - *nauwkeuriger observeren*
 - *verschillende oplossingen zoeken*
 - *conclusies uitstellen.*





6. Creatief product/reflecteren

Visual Thinking Strategie

- Zorgvuldig kijken (*Waarnemen*)
- Wat gebeurt er? (*Verbeelden – associëren, fantaseren, betekenis verlenen aan wat je ziet*)
- Waaraan zie je dat? (*Conceptualiseren- woorden geven aan hypothese en staven met wat je ziet in het kunstwerk*)
- Analyseren: verbanden zoeken, hypothese staven aan waarneming of kennis.

6. Creatief product/reflecteren

Visual Thinking Strategie

- Kritisch, speculatief, creatief, divergent denken stimuleren
- Verder kijken dan je eerste indruk
- Van perspectief kunnen veranderen
- Open discussiëren
- Woordenschat vergroten

Kinderen van het Comsmicus Montessori Lyceum filosoferen

Hoe reflecteren deze kinderen? Geef voorbeelden van antwoorden waar:

- De verbeelding een rol speelt
- Sterke concepten genoemd worden
- Analytische vaardigheden gebruikt worden

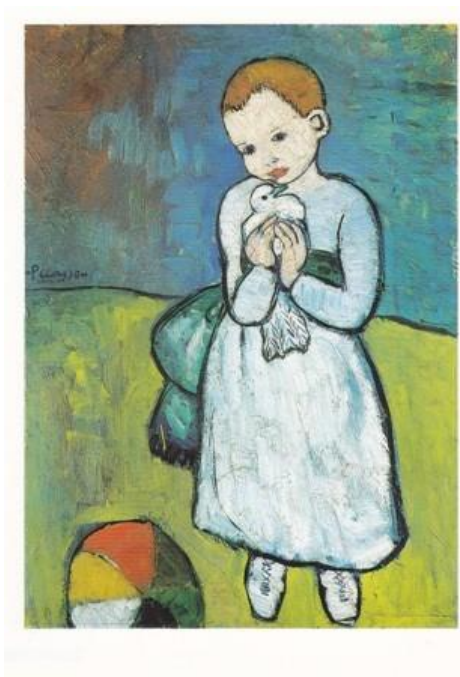
Welke rol zou kunsteducatie kunnen spelen? Wat zou een vervolgopdracht kunnen zijn?

Benoem voorbeelden van Creatieve vermogens: 4 P's



*"Every child is an artist.
The problem is how to remain an artist once he
grows up."*

Pablo Picasso



Voor alle achtergrondinformatie

<http://leerkrachten.kunstcentraal.nl/lesmateriaal/creatief-vermogen-creatief-vermogen/>

KUNST

CENTRAAL